

498. Eesti = Ma = Rahwa

Kalender

ehf

Täht = Namat

1808

Nasta peäle, pärrast meie

Jesanda Jesuse Kristuse
Sündimist.

Kaiserlikko, Namiato: Kohhu, mis Tartu: Liinas
on, Lubbaga.

Talliinas,
Trükkitud Minuthi Kirjadega.

Pärrast sedda kallist Jeesusse Kristusse
sündimist, on tänuawo se Aasta 1808

Pärrast ma- ilma lomist 5757

Pärrast Luterusse õige Usso illes-
wõtmist 292

Pärrast wanna katko 151

Pärrast sedda kui wäggi Pranburgi
laks 130

Pärrast sedda kui Toompä põllend 124

Pärrast sedda sure näha hakkatust 113

Pärrast teist katko 98

Pärrast meie armolissema Keisri- ja

Sure Herra ALEXANDER

PAWLOWITSEH sündimist 31

Pärrast sedda kui ta hakkand wallit-
sema 7

Zoulo- ja Wasila- päwa wahhel, on:

7 Nädalat.

Märkide selletamine.

Noor ku.

Esimeenne werendel.

Täis ku.

Wiiuue werendel.

Hea aadrit lasta.

Hea kappo lasta.

Hea arstimisse- rohto wõtta.

Hea külwada ning istutada.

Hea lapsi wõrutada.

Sedda, mis pitkaliste peab lastama.

Hea puid raiuda hõne tarwis.

Uhis tarwis.

p. pärrast.

p. l. pärrast lounat.

e. l. enne lounat.

V. Pühha.

Kristusse ümberleikamisf. Luk. 2, 21.		
1 Kestnädal	Meäri: Pääw.	Alta Jummal.
2 Neljasp.	Abel, Set	L. e. l.
3 Rede	Enok	Kans
4 Loupääw	Metusalem	ge

Jesús Egiptuse maalt. Math. 2, 13.		
5 Pühhap.	P. pärr. Meäri	film
6 Esmasp.	3 Kunn. P.	ja
7 Teisipääw	Julianus	^
8 Kestnädal	Erart	C o, p. l.
9 Neljasp.	Peatus	felge
10 Rede	Paawli P.	taes
11 Loupääw	Erwain	was.

JESUS 12 aastad wanna. Luk. 2, 41.		
12 Pühhap.	1 P. p. 3 R. P.	Lum:
13 Esmasp.	Hilarius	me:
14 Teisipääw	Weliks	saddo
15 Kestnädal	Tirik	5. p. l.
16 Neljasp.	Risbregt	fau:

17 Rede	Sonniese P.	ge
18 Loupääw	Alfel	^ fuis
Pulmao Kana: Liinas. Joann. 2, 1.		
19 Pühhap.	2 P. p. 3 R. P.	ma:
20 Esmasp.	Waab. Sebast.	ga.
21 Teisipääw	Neto	...
22 Kestnädal	Winfent	D 8, p. l.
23 Neljasp.	Lotta	Lum:
24 Rede	Timoteus	^
25 Loupääw	Paaw. Ümber.	me:

Pealikkust Kapernauma: liinas. Matt. 8, 1.		
26 Pühhap.	3 P. p. 3 R. P.	...
27 Esmasp.	Krifostom	...
28 Teisipääw	Karel	^ fad:
29 Kestnädal	Samuel	...
30 Neljasp.	Udelgund	do.
31 Rede	Anno	5, e. l.

12mal selle ku päwal, touseb päike kello 8 ning ühhe pole tundi, lähhab alla, kello 3 ning ühhe pole tundi. Päaw on ptt 7 tundi, ja d 17 tundi.

1 Loupääw | Pirrit | Kuls

Wina: Mäest. Matt. 20, 1.

2 Pühhap.	9 P. e. K. III. P. Kuunla P.	
3 Esmasp.	Hanna	mad
4 Teisipääw	Veronika	ilmad
5 Keßnådd.	Agata	▲ lum
6 Neljasp.	Tio	☉ 9. p. 1.
7 Rede	Rikart	me
8 Loupääw	Kåsperdina	♣ fao

Kulwi: Mehhest. Luk. 8, 4.

9 Pühhap.	8 P. e. K. III. P.	ja
10 Esmasp.	Kolastika	tuiso
11 Teisipääw	Edo	ga.
12 Keßnådd.	Eulalia	Par
13 Neljasp.	Peningna	ras
14 Rede	Valentin	● 10. e. 1.
15 Loupääw	Waußina	▲

Pimme Tee: äres. Luk. 18, 31.

16 Pühhap.	Paasto Pühha	kulm
17 Esmasp.	Aleksander	ja
18 Teisipääw	Wastla Pääw	☉ enna
19 Keßnådd.	Luhka Pääw	mis
20 Neljasp.	Eigarius	te
21 Rede	Jesaias	▲
22 Loupääw	Petri Pääw	☽ 2. p. 1.

Kristusse Kinsatamisest. Matt. 4, 1.

23 Pühhap.	1 P. Paastus	fel
24 Esmasp.	Serenus	ge
25 Teisipääw	Maddise P.	tae
26 Keßnådd.	Wiktorius	☉
27 Neljasp.	Nestor	was
28 Rede	Leander	
29 Loupääw	Iustus	☼ 9. p. 1.

16nel selle ku päwal touseb päike kello 7, lähkäs
alla, kello 5. Pääw on 10, 8 agga 14. tundi pitk.

Kananæa Maesest. Matt. 15, 21.		
1 Pühhap.	2 P. Vaastus	
2 Esmaasp.	Medea	Wähä
3 Teisipääw	Seers	†
4 Restnâddal	Udrian	he
5 Neljasp.	Angelus	kulm
6 Rede	Kotwrid	ja
7 Loupääw	Perpetua	7. e. l.

Sest kes kurratist waewatud. Luk. 11, 14.		
8 Pühhap.	3 P. Vaastus	lum:
9 Esmaasp.	Pöör, Pääw	me
10 Teisipääw	Mifeus	fad:
11 Restnâdd.	Konstantin	do.
12 Neljasp.	Krefor	†
13 Rede	Ernestus	Peh:
14 Loupääw	Sakarias	

5000 Mehhe södtmisest. Joann. 6, 1.		
15 Pühhap.	4 P. Vaastus	3. e. l.
16 Esmaasp.	Kert	med

17 Teisipääw	Truto	ja
18 Restnâdd.	Willeminus	
19 Neljasp.	Kabriel	niis:
20 Rede	Pent	†
21 Loupääw	Kamael	

Jesús kiwwidega wiissatud. Joann 8, 46.		
22 Pühhap.	5 P. Vaastus.	
23 Esmaasp.	Tiits	D 7. e. l.
24 Teisipääw	Kasimir	
25 Restnâdd.	Paast. Mar. P.	ked
26 Neljasp.	Emanuel	il
27 Rede	Kustaw	
28 Loupääw	Kideon	

Kristusse Sisse södtmisest. Matt. 21, 1.		
29 Pühhap.	6 P. Vaastus.	
30 Esmaasp.	Ubonias	1. e. l.
31 Teisipääw	Tettlaus	mad.

ionel selle ku päwal touseb päike kello 6, lähbas
alla kello 6 päaw on 12. ja d 12. tundi pikk.

1	Rekknäddal	Karjaliste P.	Tuul
2	Neljasp.	Suur Nelj. P.	
3	Rehe	Suur Rehe	ne
4	Louppäaw	Ambrosius	ja

Kristusse ülestoussuissfest. Mark. 16, 1.

5	Pühhap.	1 Pühha	7. p. l.
6	Esmaasp.	2 Pühha	wih
7	Teisipäaw	3 Pühha	ma
8	Rekknädd.	Liborius	ne
9	Neljasp.	Bogislaus	✕
10	Rehe	Leo	ilm
11	Louppäaw	Julius	Peh

Kinnipandub ülfist. Joann. 20, 19.

12	Pühhap.	1 P. p. üll. P.	med
13	Esmaasp.	Kervasius	9. p. l.
14	Teisipäaw	Kinni Päaw	ja
15	Rekknädd.	Karin	niis
16	Neljasp.	Rudolf	led

17	Rehe	Hans	
18	Louppäaw	Walerius	il

Heast Karjalstest. Joann. 10, 11.

19	Pühhap	2 P. p. üll. P.	mad.
20	Esmaasp.	Udolarius	Soiad
21	Teisipäaw	Sulpisius	6. p. l.
22	Rekknädd.	Rajus	päs
23	Neljasp.	Jüri Päaw	wad
24	Rehe	Albert	ja
25	Louppäaw	Markusse P.	wäg

Ürritesse üia pärrast. Joann. 16, 16.

26	Pühhap.	3 P. p. üll. P.	ga
27	Esmaasp.	Indolw	hea
28	Teisip.	Klaus	9. p. l.
29	Rekknädd.	Witalis	ilm
30	Neljasp.	Linno - Päaw	^

12 nel selle ku päwal tousseb päite, pole Lundi pärrast kello 4 ning lähkää alla, pool tundi pärrast kello 7. Päaw on pitk 15. ja 9. Lundi.

1 Rede	Wolbri Pääw	Wihm
2 Loupääw	Sigismund	
Kristusse Arraminnemissest. Joann. 16, 5.		
3 Pühhap.	4 P. p. illest. P. + Leidminne	
4 Esmasp.	Rottard	✕
5 Teisipääw	Susanna	C 8. e. l.
6 Kestnäädd	Tomisilla	ja
7 Neljasp.	Tesiderius	foe
8 Rede	Parnabas	tunl.
9 Loupääw	Job	♣ Wil:

Digest pattumissest. Joann. 16, 23.		
10 Pühhap.	5 P. p. illest. P.	ja:
11 Esmasp.	Wiktov	lis:
12 Teisipääw	Malo	fed
13 Kestnäädd.	Liberatus	● 4. p. l.
14 Neljasp.	Sunn + Pääw	✕ päs
15 Rede	Solwi	wad.
16 Loupääw	Peregrinus	Pär:

Rõmustajast. Joann. 15, 26.		
17 Pühhap.	6 P. p. ill. P.	rast
18 Esmasp.	Erik	fed:
19 Teisipääw	Potensia	da
20 Kestnäädd.	Vill	wäg.
21 Neljasp.	Tanislauß	D 2. e. l.
22 Rede	Emilia	ga
23 Loupääw	Eduard	hea
Pühkass Waimust. Joann. 14, 23.		
24 Pühhap.	1 Pühha	ja
25 Esmasp.	2 Pühha	✕
26 Teisipääw	Ester	foe
27 Kestnäädd.	Deet	5. p. l.
28 Neljasp.	Willem	
29 Rede	Mart	ilm.
30 Loupääw	Petronella	♣

JESUS ja Nikodemus. Joann. 3, 1.
 31 Pühhap. **Baino Joann. P.**
 8mal selle ku päwal touseb päife pole tundi pär:
 rast kello 3. ning lähhab alla pole tundi pärrast
 kello 8. Pääw on pitk 17. d agga 7. tundi.

1 Esmasp.	Rotskal	Soiad
2 Teisipäaw	Hiskias	pä.
3 Restnâddal	Rasmus	C 11. p. 1.
4 Neljasp.	Liso	wad
5 Rede	Ponirwasius	ja
6 Loupäaw	Artemius	kalz

Rikkast Mehhest. Luk. 16, 19.

7 Pühhap.	1 P. p. 3 a. J. P.	lib
8 Esmasp.	Medardus	wils
9 Teisipäaw	Pertram	ja
10 Restnâdd.	Pitkem Pääw	lisz
11 Neljasp.	Blawius	sed
12 Rede	Pasilius	● 2. e. l.
13 Loupäaw	Tobias	†

Sarest Shto = söma: aiast. Luk. 14, 16

14 Pühhap.	2 P. p. 3 a. J. P.	ilz
15 Esmasp.	Widi Pääw	mad.
16 Teisipäaw	Justina	

17 Restnâdd.	Kreet	Wahhest
18 Neljasp.	Nikander	wihma,
19 Rede	Kerwasius	D 7. e. l.
20 Loupäaw	Ulgarus	ja

Kaddunud Lambast. Luk. 15, 1.

21 Pühhap.	3 P. p. 3 a. J. P.	wahhest
22 Esmasp.	Ulkasius	pitz
23 Teisipäaw	Pasilides	se
24 Restnâdd.	Jaani Pääw	pils
25 Neljasp.	Kristiana	wed
26 Rede	Jeremias	1. e. l.
27 Loupäaw	Ladislaus	✕ ✕

Olge armolissed. Luk. 6, 36.

28 Pühhap.	4 P. p. 3 a. J. P.	tuz
29 Esmasp.	Petr. Pawl. P.	le:
30 Teisipäaw	Judit	ga.

ionel selle Ku Päwal. touseb päike 3. werendel
 pärrast kells 2. ning lähhab alla, üks werendel
 pärrast kello 9. Pääw on pitt 18 ning üks pool
 tundi. S on 5 ning üks pool tundi.

1	Restnåddal	Teobald	Wäg-
2	Neljasp.	Heina Mar. P.	ga
3	Rede	Kornelius	C 2. p. l.
4	Loupåaw	Ulrik	foiad

Rohkest kalla sagist. Luk. 5, 1.

5	Pühhap.	5 P.p. 3 a. J. P.	pä-
6	Esmaasp.	Hektor	8 wad
7	Teisipåaw	Trino	ja
8	Restnådd.	Temitrius	mürs
9	Neljasp.	Kilian	ristas
10	Rede	Israel	minne.
11	Loupåaw	Eleonora	● 1. p. l.

Wariseride Digusfest. Matt. 5, 20.

12	Pühhap.	6 P.p. 3 a. J. P.	Soe
13	Esmaasp.	Marrette P.	
14	Teisipåaw	Ponawent	X ja
15	Restnådd.	Apost. Jagg.	hea
16	Neljasp.	Hufust	

17	Rede	Aleksius	fui
18	Loupåaw	Rosina	D 12 p. l.
4000 Mehhe södmisfest. Mark. 8, 1.			
19	Pühhap.	8 P.p. 3 a. J. P.	ne
20	Esmaasp.	Elias	ilm.
21	Teisipåaw	Daniel	Mürs
22	Restnådd.	Apollina	ristas
23	Neljasp.	Karolina	min-
24	Rede	Kirstin	ne
25	Loupåaw	Jacobi Pääw	☀ 11. e. l.

Walle Prohwetidest. Matt. 7, 15.

26	Pühhap.	7 P.p. 3 a. J. P.	
27	Esmaasp.	Marta	ja
28	Teisipåaw	Peatriks	
29	Restnådd.	Olwi Pääw	wihm.
30	Neljasp.	Abdon	
31	Rede	Hermann	X

14nel selle ku päwal touseb päike 3. merendel pärrast kello 4 ning lähhab alla, merendel pärrast kello 7. päaw on pük 14. ning üks pool, 8 agga 9 ning üks pool tundi.

1 Loupääw	Veetri Wang.	Goe
Illekohtsest	Maia - piddajast.	Luk. 16, 1.
2 Pühhap.	10 P. p. 3 a. J. P.	C 10, e. k.
3 Esmasp.	Elesar	ja
4 Teisipääw	Judas	he
5 Restnādd.	Dominikus	ilm.
6 Neljasp.	Eigenius	Pitts
7 Rede	Donatus	
8 Loupääw	Siriakus	

Jerusalemma	Lisina ärrarilmisest	Luk. 19, 41.
9 Pühhap.	10 P. p. 3 a. J. P.	11. p. 1.
10 Esmasp.	Lauritje Pääw	se:
11 Teisipääw	Herm	ja
12 Restnādd.	Eisekius	wih.
13 Neljasp.	Klara	ma
14 Rede	Ello	pils
15 Loupääw	Rutti Mar. P.	wed:

Wariserist	ja Tölnerist,	Luk. 18, 9.
16 Pühhap.	11 P. p. 3 a. J. P.	D 5. p. 1.
17 Esmasp.	Isaak	

18 Teisipääw	Leno	Hea
19 Restnādd.	Sebald	aga
20 Neljasp.	Rut	ga
21 Rede	Wilibert	
22 Loupääw	Sakeus	wähz

Rurdist ja teletumast,	Mark. 7, 31.	
23 Pühhap.	12 P. p. 3 a. J. P.	13. p. 1.
24 Esmasp.	Perik P.	he
25 Teisipääw	Ludwik	tuuls
26 Restnādd.	Treneus	ne
27 Neljasp.	Perend	
28 Rede	Mukustin	
29 Loupääw	Joann. Huff.	

Preestrist ja Lewittist.	Luk. 10, 23.	
30 Pühhap.	13 P. p. 3 a. J. P.	ilm.
31 Esmasp.	Rebekka	

14 nel selle ku päwal touseb päike 3. merendel pärrast
kel 4 ning lähhäb alla, merendel pärr. kello 7. P. on
pitt 14 ning üks pool, 8 agga 9. ning üks pool tundi.

SEPTEMBER. Suggise-ehf Mibelli-Ku.

1 Teisip.	Ekidius	 4. e. l.
2 Restnådd.	Elisa	Haf
3 Meljasp.	Reinart	
4 Rebe	Moses	fab
5 Loupääw	Kai	wil

Kümnest Piddali: Többisest. Luk. 17, 11.

6 Pühhap.	<i>14 P. p. 3a. J. P.</i>	luf
7 Esmasp.	Regina	jäs
8 Teisipääw	<i>Mar. Sünd.</i>	 9. p. l.
9 Restnådd.	Ubigail	ma
10 Meljasp.	Cobald	ja
11 Rebe	<i>Pöörj Pääw.</i>	
12 Loupääw	Cirus	ennaz

Mammonast. Matt. 6, 24.

13 Pühhap.	<i>15 P. p. 3a. J. P.</i>	mieste
14 Esmasp.	<i>Misti Ullendam.</i>	 1. p. l.
15 Teisipääw	Nikodemus	wih
16 Restnådd.	Ciwemia	ma

Sel Kuul on 30 Päwa.

17 Meljasp.	Titus	feb
18 Rebe	Werner	
19 Loupääw	Wauustus	ja

Maini: Liina Surnust, Luk. 7, 11.

20 Pühhap.	<i>16 P. p. 3a. J. P.</i>	
21 Esmasp.	<i>Watteusje P.</i>	tuul
22 Teisipääw	Morits	 4. e. l.
23 Restnådd.	Osea	
24 Meljasp.	Kleowas	feb
25 Rebe	Haralt	
26 Loupääw	Tetel	ilz

Wee: többisest. Luk. 14, 1.

27 Pühhap.	<i>17 P. p. 3a. J. P.</i>	
28 Esmasp.	Wentzel	
29 Teisipääw	<i>Mibelli Pääw</i>	mad.
30 Restnådd.	Hironimus	 8. p. l.

12nel selle fu päwal touseb päike kello 6. ning lähhab alla kello 6. pääw on pitt 12. ning õ ka 12. tundi

DRÖBER. Wina, ehk Roja, Ku.

1 Neljasp.	Wolrad	Ran:
2 Rede	Jairus	ge
3 Loupääw	Wolmer	tuul

Suremast Räsust. Matt. 22, 34.

4 Pühhap.	18 P. p. 3 a. J. P.	ja
5 Esmasp.	Wides	wihm.
6 Teisipääw	Amalia	●
7 Restnäd.	Susanna	● 6. p. l.
8 Neljasp.	Kustaw	Eae-
9 Rede	Tomasia	was
10 Loupääw	Purkart	lööb

Allwatud Innimesest. Matt. 9, 1.

11 Pühhap.	19 P. p. 3 a. J. P.	felle:
12 Esmasp.	Mai	ta:
13 Teisipääw	Teresia	ma
14 Restnäd.	Kalifstus	D 10. e. l.
15 Neljasp.	Heddo	ja
16 Rede	Kallus	● d:
17 Loupääw	Dlop	fül:

Gel Kuul on 31 Päwa.

Pulma Ribest, Matt. 22, 1.

18 Pühhap.	20 P. p. 3 a. J. P.	mad
19 Esmasp.	Lutsius	tu:
20 Teisipääw	Wendelin	le:
21 Restnäd.	Ursel	▲
22 Neljasp.	Sewerin	10. e. l.
23 Rede	Salome	wad.
24 Loupääw	Wlorentin	Külm

Runninga: Mehhe: Poiaft, Joann. 4, 47.

25 Pühhap.	21 P. p. 3 a. J. P.	ja
26 Esmasp.	Umandus	tuul:
27 Teisipääw	Wilip	
28 Restnäd.	Engelbrecht	ne
29 Neljasp.	Ubsalom	
30 Rede	Josawat	C 11. e. l.
31 Loupääw	Wolfgang	ilm.

16 nel selle ku päwal touseb päike pole tundi pär:
rast kello 7 ning lähkää alla pole tundi pärrast
kello 5, päaw on pitk 9. d 15, tundi.

Kawwalast Sullasest Matt. 18, 23.		
1 Pühhap.	22 P. p. 3a. J. P.	Ilm
2 Esmasp.	Hingede Pääw	läh
3 Teisipääw	Kottlieb	hää
4 Restnädal	Ott	▲
5 Neljasp.	Kasper	kül.
6 Rede	Paltser	● 4. e. l.
7 Loupääw	Klaudius	mas

Kohito Rahhast. Matt. 22, 15.		
8 Pühhap.	23 P. p. 3a. J. P.	le
9 Esmasp.	Theodor	ja
10 Teisipääw	Martin Lutter	haß
11 Restnädal	Martin Püße.	kab
12 Neljasp.	Urkadius	wäh
13 Rede	Preedik	2. e. l.
14 Loupääw.	Leopold	hes

Jairi Lüttrest. Matt. 9, 18.		
15 Pühhap.	24 P. p. 3a. J. P.	lund
16 Esmasp.	Ulweis	sadda
17 Teisipääw	Jonas	ma.

18 Restnädal.	Esra	▲
19 Neljasp.	Liisbet	Selge
20 Rede	Amos	kül.
21 Loupääw	Mar. Ohward.	☀ 5. e. l.

Hirmsast Urrakautamisse tööst. Matt. 24, 15.		
22 Pühhap.	25 P. p. 3a. J. P.	ilm.
23 Esmasp.	Klement	Lum.
24 Teisipääw	Josias	mes
25 Restnädal.	Kadriina Pääw	saddo
26 Neljasp.	Konrad	kül.
27 Rede	Isai	ma
28 Loupääw	Rünter	C II. p. l.

Kristusse Sisse söitmissest. Matt. 21, 1.		
29 Pühhap.	2 Kr. Lull. P.	tule
30 Esmasp.	Andreje P.	ga.

9mal selle ku päwal touseb päike pole tundi pärrast kello 8 ning lähkääb alla pole tundi pärrast kello 3 päaw on pitt 7. ö agga 17 tundi.

1 Teisipäaw	Urent	Par-
2 Restnädal	Kandidus	ras
3 Neljasp.	Varbo	↗
4 Rede	Agaton	küülm
5 Loupäaw	Wolber	● 3. p. l.

Lähhed, eñne wimist Päwa. Luk. 21, 25.		
6 Pühhap.	2 Kr. Tull. P.	ja
7 Esmasp.	Natalia	lums
8 Teisipäaw	Maria Sam.	mes
9 Restnädal	Juhkum	†
10 Neljasp.	Jühkem Päaw	
11 Rede	Elso	tuist.
12 Loupäaw	Ottilia	☽ 6. p. l.

Joannes Wangi: Tornis. Matt. 11, 2.		
13 Pühhap.	3 Kr. Tull. P.	
14 Esmasp.	Nikasiu	Külm
15 Teisipäaw	Johanna	
16 Restnädal	Lidia	ja
17 Neljasp.	Albina	

18 Rede	Kristow	lums
19 Loupäaw	rott	mi.
Joannesse Lunnistusfest. Joann. 1, 19.		
20 Pühhap.	4 Kr. Tull. P.	☼ 11. p. l.
21 Esmasp.	Roma Päaw	
22 Teisipäaw	Peata	
23 Restnädal	Udo	Rahs
24 Neljasp.	Ewa	
25 Rede	Joulo.	ho
26 Loupäaw	Leine Pühha	

Sest Jünnets: pannemisfest. Luk. 2, 33.		
27 Pühhap.	P. p. Kr. Tull. P. Kolmas Pühha	
28 Esmasp.	Säta laste P.	☾ 6. p. l.
29 Teisipäaw	Noa	ilm.
30 Restnädal	Larwet	↗
31 Neljasp.	Silwester	

Ionel selle ku päwal touseb päike werendel pärrast kello 9. ja lähäb alla 3. werendel pärrast kello 2. päaw on pirk 5. ja üks pool tundi, d agga 18. ja üks pool tundi.

Päwa = ja Ku = warjutamisest.

Sel aastal on 4 Päwa = ja 2 Ku = warjutamisest, agga neist polle mitte üksainus meie pool nähtaw.

Esimesenne Päwa = warjutamine on 13mal Jüri = ku päwal, õhtul. Päike saab wähhä warjotud ja se on Wenne = Maal Irkutski Ku = bermangis nähha.

Esimesenne Ku warjutamine on 28mal Jüri = ku päwal. Ku saab ülleüldes warjotud ja se on Amerika = Maal esimesest hakkatussest wiimsest otsast sadil nähha.

Teine Päwa = warjutamine on 13mal Lehtku päwal pärrast lounat kello 1. Päike saab wähhä warjotud ja se on üksnes louna pole sure merre peäl nähtaw.

Kolmas Päwa = warjutamine on 7mel Roja = ku päwal, õhtul. Päike saab wähhä warjotud, ja se on India sure merre peäl nähtaw.

Teine Ku = warjutamine on 22sel Roja = ku päwal, enne lounat kello 10. Ku saab ülleüldes

warjotud ja se on pohja pole Amerika = Maal sest aiaast kui se hakkab fenni kui se lõppeb nähha, agga Spania =, Pransosi =, Saksa = ja Rootsi = Maal polle se warjutamine mitte ennem, kui agga tüf aega nähha.

Neljas Päwa warjutamine on 6mal Talwe = ku päwal, hommikul. Päike saab wähhä warjotud, ja se on Uusia = Maal pohja ja päwa = tousma pole Siberi = Maal nähha.

Lada = piddamised Eesti = Maal.

Meeri Kuul: 7mel ja 8mal Päwal Woltisi linnas, on Lada, kus keisruggust kaup, weitsid ja hobbosid müakse. Selsammal Kuul 10mal ja 11mal Päwal, Hapsalo linnas, nendasammoti Lada. Selsammal Kuul, seitsemel, ja kahheksamal Päwal kolmatkümmend, Rakwerre linnas sesamasuggune Lada. Kuumla = Ku kolmanda =

mal Páwal Paide: Linnas, sesammasug-
gune Lada. Jaani: Ku 16mal ja 17mal
Páwal Raikwerre: Linnas, nendasammoti
Lada. Selsammal Kuul 20nemast Páwast
sadi, ku otsani, Tallinnas suur Lada lei-
gesugause kaubaga. Selsammal Kuul 25.
Páwal Paides nendasammoti Lada. Mich-
li: Ku 14mal ja 15mal Páwal Hapsalus.
Selsammal Kuul 26mal, 27mal ja 28mal
Páwal Tallinnas, Weikse ja Hobbose
Lada, Wirro ja Karja: wárrawa ees.
Wina: Ku esimeses ja teisel Páwal Pal-
tisi Linnas, Weikse hobbose ja leigesug-
guse Kauba Lada.

Pernau Linnas on Ladad:

- 1) Süggise ehk Michli: Kuus, Es-
maspáwal, ja Teispáwal, enne Michli
Páwa, — ja
- 2) Joulo: Kuus, Esmaspáwal, ja
Teispáwal, párrast kolmandama Kristusse
Tullenisse, Pühapáwa.

J u t t u t.

Wanna Mats olli üks wagga wanna ja
ellatand innimenne: tööd ei wõind ta en-
nam tehha, agga ommeti olli temma omma
tüttre perrele, kus ta ellas, kassuks, sest
ta mängis lastega, ja mängides õppetas ta
neid monningad head asjad, ta juttustas
neist hea innimestest, kedda ta olli ma il-
mas leidnud, ehk kenneist ta olli kuulnud,
ja maenitses lapsi, et nemmad ka piddid
head ja moistlikkud ollema. Ta õppetas
neid luggema, ja Jummalat tundma, kart-
ma, ja armastama. Se jures piddid lap-
sed ka ikka tööd teggema, mitte sepárrast,
et nemmad se lábbi piddid jubba omma

leiba ärratenima, waid agga, et nemmad
piddid öppima monningad tööd teggema ja
teiseks ka sepärrast, et nemmad ei piddand
mitte ülleannetust teggema: sest ta ütles sag-
gedaste: üks innimenne, kes head ei te, hak-
kab kurja mõtlema ja teggema; lapsed teh-
ke siis agga ikka middagit, mis hea on, ol-
go suur, ehk pissoke assi, olgo palju ehk
pissut, siis ei te teie ommeti sel ajal mitte
pahha ennesel ehk teistel. Veel ütles ta
neile: kui teie ollete warra öppiind tööd
teggema, siis ep olle se eddespiddi raske mitte,
ja teie ei woi ilma tööta mitte rahhul olla,
agga se laps, kes ikka mängib, senni kui ta
waimuks saab, oh! temmal saab se töte-
geminne raskesti asiaks! ta nurriseb Jum-
mala wastu, kes innimesse on kaskund tööd
tehha, ta nurriseb, et ta ilma tööta et woi
leiba ja toidust sada; agga teie, kui teie
jo norelt ollete öppiind tööd teggema, teie
tännate eddespiddi Jummalat, et teitel ag-
ga ikka tööd ja terwidus on, sest tötegge-

minne on teitel siis öppitud asiaks, ja
lustiks sanud.

Sepärrast, kui nüüd lapsed piddid lam-
bad ja ellajad hoidma, siis andis wanna
Mats iggaühhele middagit karjas tehha: üks
piddi omma ramato ennesega wõtma, ja
middagit seält seest peast öppima, teine
piddi sukka ludduma, kolmas paela tegge-
ma, ehk monningad head rohhud noppima,
mis innimesse terwiseks tarwis lähwad, ja
muud nisuggust tööd.

Ohio, kui nemmad loio tullid, siis pid-
did nemmad wanna Matsile ommast tööst
arro andma, ja ta kitis neid, kes wisi pär-
rast omma tööd ollid teinud, ja teised mae-
nitses ja nomis temma, ja lapsed armasta-
sid tedda ennam, kui omma issa.

Monnikord läks ta karjamale waatma,
mis lapsed teggid, siis tullid lapsed rōme-
ga temma jure, ja ta näitis ja nimmetas
neile monningad head rohhud, ja ütles —
kus, ja kuidas neid prufitakse, ja näitis

nelle moisa piirid, ja juttustas wannast
ajast, mis lapsed ikka hea melega kuulsid.
Uksford küsis Willem, se keige wannem
tüttre poeg: kui wanna sa olled wanna taat?

Wanna. Peäle kahheksakümme
aasta.

Willem. Polle küi palju mitte, kes
ni wannaks sawad, kuidas olled sa sedda
teinud, et sa ni wannaks said?

Wanna. Kuidas ma teggin? ma
ollen ikka puudnud Gummalas kasso järrele
ellada, muud ei tea ma ühtegi, et ma ol-
leksin middagid teinud, mis mind olleks
woind wannemaks teha. Ülle sedda on se
Gummalas arm, mis mind ülles peab.

Willem. Kas Gummalas kartlikud
innimesed ei jä mitte haigeks?

Wanna. Küi! sest keigesugguste rou-
gede ja mu haigusse eest ei woi ükski mitte
ärajoosta, agga palju haigusse eest woib
innemenne, kes wiisi pärrast ellab, ennast
hoida.

Willem. Kuida peab ta siis wiisi pärr-
ast ellama?

Wanna. Ta ei pea mitte liaste sõma,
egga liaste joma. Wina peab ta agga mon-
nikord üks su tais, kui rohko, ehk rohko
assemel, wõtma: öllut woib ta küi sagge-
dam ja ennam jua, agga siis, kui tal joma
janno on, ja mitte ennam; sest mis ta jan-
nota joob, se tulleb temma terwidusse kah-
juks. Sead taari, pima wet ja kaewo wet
woib ta ikka jua. Peäle sedda peab ta tööd
teggema, se on ka terwidusseks tarwis, sest
laiskusse läbbi lähhäb werri pitkaldaseks,
ja kuriad himmud touswad süddames, ja
riffurwad innimest hinge ja ihho polest ärra.
Ta peab omma ihho, ommad rided, ja
omma ellomaia puhtaks piddama, jasta peab
tähhele pannema, et sead ja innimesed ep
olle ühhe lauta lomad, et ta mitte omma
ellajattega ühhes kous ei ella. Ta peab
ka hinge polest ennast puhtaks piddama, et

ta ei te, egga mõtle, egga rāki, mis Jum-
mala meele wasto on.

Wille m. Agga kuidas woin teada,
mis Jummalala meele wasto on?

Wanna. Kūl mo poiokē! sest Jum-
mal on jo meie Pibli ramato sees ütelnud,
mis temma tahtminne on, ja se on jälle
Katekismusse ramato sees ühtlasse kōkko
pantud; et sa pead Jummalat armastama,
ja omma liggi innimest n. t. s. ja ūlle sedda
on sulle ūhs kōhtomoistja so süddames, kes
sulle warsti ūtleb, kas se on õige ja hea, mis
sa rāgid, mõtled, ja teed, ehk mitte, se on
se süddametunnistus.

Wille m. Sest süddame tunnistus
sest ep olle ma weel ühtegi tunnud.

Wanna. Minna arwan ommeti!
eile kui sa ollid walletanud, ja tahtsid mind
ārra petta, siis hōi so palle punnaseks:
waat! se olle se süddame tunnistus, mis
sulle ūtles; se polle õige mitte, mis sa
rāgid.

Wille m. (Jāi jälle punnaseks).
Anna andeks wanna taat! iat ei tahha ma
ennam walletada.

Wanna. Hea kūl mo poiokē! wal-
wa agga ikka isse ennese ūlle, ja mõtle ik-
ka se peale, kas se õige on, mis sa rāgid,
mis sa mõtled, ja teed, kūl sa siis tunned,
kuidas se on. Monnikord woiks ommeti
olla, et sa ei tea mitte wissiste, mis õige
ja parrem on, siis mõtle agga se peale,
mis Jēsus ūtleb, Luka 6, 31. Nenda
kui teie tahhate, et innimesed teile pea-
wad teggema, nenda sammoti tehke teie ka
neile, ja rāgi, mõtle ja te nenda, kui sa
sowid, et teised innimesed peaksid sinno
wasto ollema, siis ei ehk sa mitte.

Wille m. Agga kuidas woib inni-
menne se lābbi wannemaks sada?

Wanna. Miks mitte? sest kui sa
ollid ūks Jummalakartlik innimenne, siis
hoiab ja kaitseb sind Jummal, kui ūks is-
saka ommad head lapsed toidab ja hoiab, ja

temma teeb sedda töeks, mis ta neljandama Kässo sees on tootanud: et selle ello päwad sawad jätkatud, kes omma isä ja emma auustab.

Nüüd hakkasid teie lapsed Wanna kaela ümber, ja ütlesid: meie tahhame jo isä, ja emma, ja sind armastada ja auustada eddespidi, kui siit sadik; sest teie ollete meid hoidnud ja toitnud, ja läksid hüppades ellajad waatma.

Wanna ütles ommas süddames: head lapsed! Jummal hoidko teid, ja tassugo teitel teie seddarõmo, mis teie mulle sadate!

Saks - ouu.

Jürri, üks kümne aastane poisike ne mängis oues, ja teggi ennesele ühe pisukest kässo aeda, siis tuli pisuke Mia hüppades ja tansides temma jure.

Jooto! karjus ta jubba emalt, ma

ollen sind otsind! et wata, mis mul on! (ta näitis temmale ühte wägga suurt ouna)
Jürri. Oi! Oi! mis suur se ou!
Kust sa said?

Mia. Tahhad sa ka teada? ma leidsin!

Jürri. Mia! sinno isä ei salli sedda mitte, et sa — —

Mia. Jooto! ma narrin sind; Jummal hoidko, et ma piddin warrastama, ehk olled sa sedda jubba minnust kuulnud ehk näinud?

Jürri. Ei mitte! se pärrast ma kohkusen diete ärra, kui sa ütlesid, et sa tedda ollid leidnud, agga kust sa said?

Mia. Braua käest. Ma noppisin ounad üles, mis mahha puisteti, ja ollin diete nobbe; sepärrast andis Braua mulle sedda ounat. Göme nüüd ärra! Ous sulle nugga?

Jürri. Kül!

Mia. Leika siis neljaks tükkiks katki, (ta leikas sedda wisi). Gäh! üks ossa on sinno pärrast, teine on minno pärrast.

Kaks ma pannen paisale, omma isfale ja omma pissufse wennale.

Jürri. Aitummal! Aitummal! pai Mia! ellaks so omma weel, siis peaks tein- ma ka üht ossa sama, agga ma woin kül temma ossa wõtta, aitummal!

Mia. Jah! wist! pai Jürrikenne! ma mõtlesin kül ka sedda, agga ta on sur- nud. Woiksin ma tedda ülles ärratada, heamelega tahhaksin ma kolm päwa sõ- matta ja jomatta olla. Oh! mo armas emma!

Jürri. Ürra nutta mitte Miakenne! Ennä! mis kennad sured semed ouna sees on! ons sulle ka monningad?

Mia. Kaks tükki!

Jürri. Anna mulle pai Mia! puis- tame teised ka wälja!

Mia. Eäh! mis sa nendega tahhad tehha

Jürry. Mis muud, ma pannen neid seia mo pissufse aeda mahha, siis kaswa-

wad nemmad sureks ouna puuks ülles, ja kandwad mulle ka eddespidi nisuggused su- red ounad, ja kül hull, siis ma annen sulle üksford jälle ounad, kui nemmad on küp- seks sanud.

Mia. Jah! wist! se on tõssi!

Lapsed wõtsid kätte, ja teggid ouna se- met mahha. Teisel kewwadel tousid nem- mad ülles, ja kaswasid kennaste. Jürri issa näggi need nored ouna puud, ja kitis omma poega wägga. Poisikenne wastas: armas taatikenne, kui se üks nisuggune kenna ja suur assi on, mis ma mængides teggin, miks pärrast ep olle sinna sedda mitte ammo jubba teinud, siis saaks jo meile nüüd kül ouna puud olla? Jesa õh- kas ja ütles: olleksin minna lapse põlwest ni tarf olnud, siis olleks se nenda; agga ma mængisin teist wisti. Kui ma wanne- maks sain, siis ma murretsefin agga tubbaka eest. Wimaaks ma sain perremehheks, noh! siis olli, tõ ja murre müdogi kül, ja ma

mõtlesin: mis se nüüd aitab, se on hiljaks
lâinud, nisuggust tööd ettevõtta, kûl ma
surren enneminne ärra, enne kui ma ollen
sedda wilja maitsend. Agga sinna, mo
poiokenne woid kûl ni kâua ellada, et sa
nâad ja maitse sedda wilja, mis sinno no-
red ouna puud wõtwad kanda. Sinnule
jâab siis se rõõm ja se au, et sa olled sedda
oue kôhta parrandanud, ja omma lastele,
ja laste lastele head teinud sinno ouna pu-
dega, mis nendele ilma tõta wilja ja kasso
andwad.

Jûrri. Kas peaks paljo aega wõt-
ma, enne kui nemmad ouna kandwad?

Jssa. Wiesteistkümmend ehk ennem
aastad. Meie armolik Herra ütles kûl,
et nemmad jubba kolme aasta pârrast hak-
kawad wilja nâitama, kui neid potitakse,
agga kes sedda moistab?

Kolme aasta pârrast wottis issa neid
nored ouna puud maast ülles, ja istutas
neid laiale ümber oue. Nüüd se juhtus et

Mia jälle moisas olli, ja Brauale sedda
ütles, et sest ounast, mis Braua olli
temmale kinkinud, seitse nored ouna puud
Jûrri issa oues kaswasid. Braua râgis
Herrale sedda ülles, ja temma lakkitas
omma Kârnerid senna, ja lastis neid ärra-
potida. Agga üks ainus jâi potimatta,
katses, mis ouna suggu sest piddi tulles.
Se olli siis kûl mitte nenda suur, kui se es-
simenne seme oun olli, agga ommeti üks
wägga hea suggu, mis nüüd Herra Jûr-
na ounaks nimmetas.

Jurna issa puistas mõnned aastad
weel hea hulk ounad sest potitud puust mah-
ha, ja kahhetses liaste, et ta sedda nou ei
piddand, nisugguste asjade eest murret-
seda; agga nüüd teggi ta igga aasta ou-
na semet mahha, ja istutas ommad Kõp-
plid, ja keif kôhhad tâis, kus ial üks ouna-
pu mahtus. Ja kui nüüd keif kôhhad tâis
ollid, siis ta müüs ommad nored kolme
ehk nelja aastased ouna puud ärra, ja sai

paljo rahha nende eest, ja omma poja hea
nou lābbi rikkaks meheks.

Wimaks, kui ta ārra surri, jāi Jūrri
perremehheks, ja wottis Miad naeseks, se
pārrast et nemmad ollid lapses sadik teine
teist armastanud, ja mōllemad head inni-
messed ollid. Nemmad piddasid ūhtmeelt,
said teine teisega wāgga hāsti toime, kas-
watasid omma lapsi Jummalā kartuses, ja
juttustasid neile saggedaste sest saksa omanast,
mis nende rikkusse hallikaks olli sanud.

R o s s i l a n e.

Siin on wina! ūtles Laes omma poja
wasto, kui ta kōis tulli. Lāhheme nūūd
Rossima.

Poeg. Miks nenda nobbeste? sa
polle jo weel ūhtegit sest lausunud.

Js sa. Agga saggedaste se peāle mōt-
lenud, sest ise on jubba kaks aasta, et so

emma on ārrasurnud, ja et perrenaene,
mitte perres ep olle.

Poeg. Ja ommeti on keik tō tehtud,
ja keik wiisi pārrast olnud, Rudo andis
meile mitte tunda, et perrenaene wajak olli.

Js sa. Woib kōl olla, agga Rudo
on ikka wōras: kes Jummal teab, kui
kaua ta perresse jāāb.

Poeg. Ea jāāks kōl siis ikka perres-
se, kui ma tedda naeseks wottaksin.

Js sa. Sedda ka ūhtegit! Rudo on
ūks hea laps, agga waene laps, temmal
ep olle muud ūhtegit, kui agga se, mis min-
na ollen temmale annud. Waat seāl on
selle rikka Mardi tūtтар Liso, kui sa tedda
naeseks wottad, siis saad sa temmaga hob-
bosed, lambad, lehmā, rahha, ja se tul-
leb meitele abbbiks.

Poeg. Urmas isā! se woib kōl olla,
agga ma ei tunne tedda mitte, kuidas ma
woin tedda armastada: Ja kui ma Woik-
sin tedda sallida, siis ma tea mitte, kui

das ta eddespiddi minna wasto wöttaks
olla.

Jssa. Tühhi jut! Eiso on prüss tüd-
ruff, ta jouab omma tööga, ta on rikkas,
mis sa ennam tahhad?

Poeg. Ma ei tunne tedda mitte, ar-
mas issa! kas ta on wagga, ja Zummala-
fartlik, kas ta on hea süddamega, ja moist-
lik, kas ta woib mind, kas minna woin
tedda armastada? Gese mis sa kidad tem-
mest, mis se on? ta on prüss, ta on joud-
sam omma tööga, agga ta woib többiseks
sada! ta on rikkas, agga Zummal woib
sedda rikkust ärrawotta! mis mulle sest siis
on? Kuidas ma woin temma eest tööd teh-
ha, keik waewa üks ennepe peäle wotta,
tedda harrida; kui ma tedda ei armasta?
ehk kui minna rikkust ennam armastan, kui
naest? Kui nüüd agga Zummal rikkust ärr-
awöttaks, ja minna saaksin kiddewaks,
mis sagguse harrimispeäle woiksin minna
siis lota, kui mo naene mind ei armastaks?

Oh ma ei woi mitte keik ööda, mis ma
mötlen, laste ülles kaswatamisest, ja
monnesugguse teise asjast. Agga armas
issa! sa polle jo ka mitte rikkust sanud kui
sa minno emma naeseks wötsid?

Jssa. Olle wait! poioke! rikkust käl,
ma sain ühhe helde, tassase, moistlikko,
Zummala-fartlikko, oh! wagga hea naese
— oh! et Zummal tedda ni nobbeste ärra-
forristas! — Sul on õigus! käl! mo poeg!
hüa Rudo sisse.

Rudo tuli tuppa.

Jssa. Cäh! Rudo, wotta wina! mo
poeg tahhab sind naeseks wotta. Mis sa
sest arwad?

Rudo. Kohkus ärra, se tuli temma-
le koggematta. Mittoford olli ta sedda om-
mas süddames sowind, agga ial mitte us-
kund, et se wanna issa piddi sega rahhul
ollemas, et ta kui üks waene laps piddi per-
renaeseks sama. Ta wottis wina wasto,
ja hakkas ümber wanna Kaela kinni, ja

tännas tedda, ja tootas temmale, et ta tah-
tis tedda armastada, kui omma isä.

Isä. Küi ma nään, et mo poia
olli üks targem nou, Mardi Liso ei olleks
küi mitte mo kaela ümber hakkand: olleks
temma ka tootanud mind armastada, kes
teab, kui ta sedda tootust olleks piddand?
agga nüüd ma tunnen sedda rõmo ommas
süddames, teie võttate mind armastada,
teie ja teie Lapsed, teie võttate teine teist
armastada — Jummal õnnistago teid hei-
ge ettevotmiseses, ja finnitago teid heiges
waewas, ja täsfugo teile heik armastust ja
harrimist, mis teie mulle võttate tehha,
teie laste läbbi.

